

Utlåtande

angående användande av Giovanni d'Anastasys donat1:onsjond
för upprättande av två ungd01nshem.

Genom testamente den 26 juni 1858 förordnade svenske och norske generalkonsuln i Alexandria Giovanni d'Anastasy, att av hans kvarlåtenskap ¹ 40-del skulle tillfalla » Stockholm, huvudstaden i hans adoptiv-fädernesland Sverige, att där anslås och användas till milda stiftelser eller allmänna välgörenhetsinrättningar ». Donationen utgjorde ursprungligen omkring 40,000 kronor. I yttrande, som med anledning av donationen införades från fattigvårdsnämnden, anförde fattigvårdsnämnden, bland annat, att den mängd flickor, som kringströke å huvudstadens gator och utan skydd mot mötande frestelser redan i sin tidigare ungdom hemföle under laster och brott, gjorde det enligt nämndens åsikt till kommunens oav- visliga plikt att åt dessa olyckliga, medan de ännu vore tillgängliga för goda intryck, räcka en hjälpande hand och om dem taga sådan vård, att de kunde räddas undan fördärvet samt bildas till nyttiga samhällsmed- lemmer. Nämnden föreslog därför, att fonden skulle användas till upp- rättande av en uppfostringsanstalt för fattiga värlösa flickor. Sundhets- nämnden, som jämväl yttrade sig i ärendet, hemställde att, därest denna inrättning komme till stånd, densamma måtte benämnas: uppfostrings- anstalt för fattiga värlösa eller vanartade flietor. stadsfullmäktiges be- redningsutskott ansåg för sin del det av fattigvårdsnämnden föreslagna sättet att använda ifrågavarande medel vara särskilt lämpligt. stadsfull- mäktige beslöt den 1 april 1865, att årliga räntan av fonden skulle läggas till kapitalet för att jämte detta ytterligare förräntas, till dess stadsfull- mäktige kunde finna skäligt fatta beslut om medlens användande för det avsedda ändamålet eller inrättande av en uppfostringsanstalt för fattiga och värlösa flickor; och erhö11 fattigvårdsnämnden uppdrag att uppgöra och till stadsfullmäktige ingiva förslag till en sådan anstalts ordnande och kostnaden därför (uti. 22/1 65). Med anledning härav framlade fattigvårdsnämnden förslag att för fem års tid använda fondens avkastning till ett räddningshem för flietor. Den 2 augusti 1869 beslöt emellertid stadsfullmäktige att för detta ändamål anvisa andra medel (uti. 51/18 69). Sedermera hava vid skilda tillfällen gjorts framställningar om användning av fonden eller dess avkastning, men samtliga dessa framställningar hava av stadsfullmäktige avslagits (uti. 131/1889, 246/ 1910, 166/ 1913 och 74 11927).

Ifrågavarande fond har sålunda hittills icke kommit till användning, på grund varav fonden genom kapitalisering av räntemedel ökats, så att dess

Giovanni d'Anastasys' donations- fond.

900

Utl. nr 189 å1- 1936

kapitalbehållning vid senaste årsskiftet uppgick till kronor 933,747: 40, däri inräknad 1935 års ränteavkastning å kronor 40,158: 72.

Dr-åtsel- I skrivelse till stadskollegiet den 2 oktober 1934 har drättselnämnden,

n;r: :e

9

ff: som handhaver donationsfondens förvaltning, under uttalande att det syntes angeläget, att frågan om fondens användning bringades till en slutgiltig lösning, hemställt, att

stadskollegiet måtte föranstalta om utredning i detta syfte.

Barnavårds- På anmodan av föredragande borgarrådet har barnavårdsnämnden verk-
;ä:: ;n19 e; ställt utredning i ärendet samt i skrivelse den 3 nästlidne mars föreslagit,
att den d'Anastasyska fondens avkastning måtte tagas i anspråk för upp-
rättande och drivande av två ungdomshem, ett för manlig och ett för
kvinnlig ungdom, med uppgift att bereda vård och uppfostran åt ynglingar
och flickor i åldern 16-21 år, vilka i saknad av tillfredsställande hem-
förhållanden eller medel till sitt uppehälle behövde omhändertagas, intill
dess deras förhållanden kunde ordnas på annat lämpligt sätt. Förvalt-
ningen av ungdomshemmen skulle handhavas av en gemensam styrelse i
enlighet med av barnavårdsnämnden uppgjort förslag till reglemente. För
uppsättning och drift av hemmen under första verksamhetsåret hemställer
nämnden om ett speciellt reservationsanslag å 35,800 kronor ur donations-
fondens avkastning.

Barnavårdsnämndens skrivelse är i huvudsak av följande lydelse.

... v stadsfullmäktiges beslut år 1865 framgår, att det redan från början varit
avsett att använda den d'Anastasyska fonden för barnavårdsändamål. Den sociala
utvecklingen sedan 1865 har naturligen ej lämnat barnavårdens område oberört.
En särskild lagstiftning angående barnavård och ungdomsskydd har tillkommit;
och enligt den nu gällande barnavårdslagen har dels inom varje kommun inrättats
en särskild barnavårdsnämnd, vid handläggning av ärenden rörande ungdoms-
skydd kallad ungdomsnämnd, och dels denna myndighets arbetsområde efter hand
allt mera utvidgats, så att detsamma numera omfattar en mångfald uppgifter
av såväl obligatorisk som fakultativ natur. I sistnämnda avseende må sålunda
erinras om nämndens uppgift att verka för förbättrad barn- och ungdomsvård
och att i sådant syfte, i den mån förhållandena därtill föranleda, söka främja
tillkomsten och utvecklingen av barnhem och anstalter till stöd för hemupp-
fostran ävensom andra åtgärder till barns och ungdoms välfärd. Efter hand
hava genom statens och kommunernas föranstaltande upprättats anstalter av
olika slag för barns och ungdoms omhändertagande i skilda avseenden. Även
genom enskilda personers och institutioners försorg hava dylika anstalter i viss
omfattning kommit till stånd, ej minst i Stockholm.

Vad nu närmast angår en sådan inrättning, som avsågs år 1865, må fram-
hållas, att behovet av en dylik anstalt numera torde få anses tillgodosett, då
staden själv under barnavårdsnämndens förvaltning driver dels ett skyddshem
för äldre och ett barnhem för yngre s. k. vanartade flickor, dels en särskild
bernskola för fattiga värlösa flickor, dels ock såsom övergång från anstaltsvård

till det fria livet ett särskilt lärlingshem för flickor. Vidare anlitar nämnden såväl de under statens medverkan upprättade skyddshemmen för flickor som även sådana enskilda barnavårdsanstalter, som mottaga värnlösa eller vanartade flickor. På den helt *slutna barnavårdens* område torde alltså för Stockholms vidkommande behovet för närvarande få anses vara i stort sett ganska väl tillgodosett.

Annorlunda förhåller det sig emellertid på vad man skulle kunna kalla den *öppna eller halvöppna barnavårdens och ungdomsvårdens område*. Här återstår ännu åtskilligt att göra för åstadkommande av förbättrade möjligheter att bereda hjälp åt särskilt sådan ungdom, som väl b8höver att tagas om hand, men som icke nödvändigt kräver en så fullständig omvårdnad, som en slutna anstalt avser att lämna. Vad som aktualiserat kravet på ökade möjligheter i berörda avseende är den utveckling av den samhällseliga barnavården, som under det senaste decenniet ägt rum, i det att barnavårdsnämnden genom 1924 års barnavårds lag ålagts att taga befattning med s. k. vanartad ungdom upp till 18 år och nu senast genom 1934 års ändring i nämnda lag jämväl sådana unga personer i åldern 18-21 år, som hemfallit till ett oordentligt, lättjefullt eller lastbart levnadssätt, ungdom, som i den mån en reaktion från samhällets sida ägt rum tidigare varit hänförd under lösdri varlagstiftningen.

Barnavårds lagen lägger stor vikt vid det *förebyggande* arbetet. Barnavårdsnämndens (ungdomsnämndens) uppgift är härvid icke begränsad till avvärjande av faror, som i det särskilda fallet kunna hota den unges sunda utveckling, utan omfattar — låt vara som en fakultativ uppgift — även en mera *allmänt* förebyggande verksamhet. Tyngdpunkten i nämndens ungdomsarbete ligger i själva verket här; och erfarenheten har visat, att detta arbete i en storstad som Stockholm, dit ungdom alltid drages, är både omfattande och betungande. Bland de åtgärder av mer allmän natur till ungdoms välfärd, som redan vidtagits av nämnden, må erinras om upprättandet av en särskild upplysnings- och rådgivningsbyrå för ungdom (ungdomsbyrån), tillhandahållandet av lokaler på billiga villkor för de ungas bildningssträvanden samt understödandet av sammanslutningar med ideella och kulturella syften för o(h) bland ungdom.

Vad åter angår de *speciella* fallen är vikten av att ingripa på ett tidigt stadium och därigenom öka utsikterna för ett tillrättaförande allmänt erkänd. Det ligger i sakens natur, att nämnden vid sin första kontakt med dessa unga skall, om blott någon utsikt till rättelse finnes, börja med förebyggande inskridanden av mildare natur. Lagen lämnar vissa anvisningar i sådant avseende. Särskilt vill man hoppas, att den på ett förståelsefullt sätt utövade övervakningen med den — för övrigt på nämndens initiativ — införda lyd nadsplikten skall visa sig motsvara de förväntningar, som ställas på densamma. Detta förutsätter dock att den unge har anhöriga eller någon annan, som kan taga hand om honom eller henne, därvid nämndens insats huvudsakligen består i att tillhålla den unge att föra ett ordentligt liv, hjälpa honom eller henne till arbete samt övervaka att han eller hon sköter sig. Har den unge däremot intet hem eller eljest bostad, eller är hemmet, såsom ofta är fallet, dåligt, måste den unge på ett eller annat sätt omhändertagas. De möjligheter, som här i Stockholm stå till buds för beredande av lämpliga bostäder åt detta ungdomliga klientel, äro ytterst

begränsade och inskränka sig, vad ynglingarna angår, i själva verket till det inackorderingshem, som Stockholms kyrkliga socialråd inrättat, då nämligen såväl fattigvårdsnämndens upptagningshärberge som stadsmissionens arbetshem närmast äro avsedda för ett äldre klientel. För flickorna äro resurserna något större. Frälsningsarmens mottagningshem och räddningshem samt Vita bandets upptagningshem, som härvid närmast komma i fråga, äro dock även de beräknade för äldre. Nämnade anstalter, med undantag av socialrådets hem, äro organiserade som slutna anstalter. I sista hand har man att anlita de särskilda för denna ungdom inrättade skyddshemmen, som också äro helt slutna anstalter.

Skall någon verklig förbättring vinnas genom att detta ungdomliga klientel nu kommer att omhändertagas av den nya ungdomsnämnden, måste helt visst nya vägar följas och nya hjälpmöjligheter sökas. Att inrätta flera skyddshem innebär intet nytt. Nämnden förbiser naturligtvis här icke, att det finns ungdom, vars sociala anpassningsförmåga är så liten eller så tvivelaktig, att en längre tids omhändertagande på en slutna anstalt är den enda riktiga utvägen. En viss, icke alltför ringa grad av bildbarhet måste vara för handen, om ett försök med fostran under friare former skall vara försvarligt. Men detta visar sig i allmänhet ganska snart.

Härtill kommer, att ett beslut angående omhändertagande för skyddsupfostran efter 18 års ålder under alla förhållanden för sin giltighet kräver fastställelse av vederbörande länsstyrelse, vilket i främsta rummet är föreskrivet med hänsyn till rättssäkerhetens intresse, eftersom omhändertagandet innebär ett fullständigt frihetsberövande. Klart är, att kraven på bevisning om det oordentliga levnads sättet härvid måste ställas betydligt strängare, da det gäller en mera vuxen ungdom, vilket med andra ord betyder, att det nämnda levnads sättet skall ha nått en viss intensitet för att lagens strängaste åtgärd skall få vidtagas. För de förebyggande åtgärderna, som alla ha karaktären av hjälpåtgärder och som därför kunna sätta in på ett tidigt stadium, finns alltså ett vidsträckt utrymme. Till dessa åtgärder utgår dock icke bidrag av statsmedel i någon form och något åläggande för kommunerna att i sådant syfte vidtaga några föranstaltningar har icke givits. Tydligt har man emellertid här ansett sig kunna förvänta att barnavårdsnämnderna — ungdomsnämnderna — i samarbete med den frivilliga hjälpverksamheten skola träffa de välfärdsanordningar som behövas.

I betraktande av att här gäller mera vuxen ungdom, som avslutat sin skolgång, i vissa fall även erhållit yrkesundervisning, och där arbetslöshet, allmän hållningslöshet, bristande uthållighet och svårighet att anpassa sig äro de mest framträdande dragen, synes det nämnden som om tyngdpunkten i arbetet för dessa ungas tillrättaförande — i elen mån de äro socialt anpassningsdugliga — borde läggas icke på en slutna anstaltsfostran, utan på rent praktiska åtgärder för att snarast möjligt sätta dem i förvärvsarbete och inrikta dem på att på hederligt sätt själva förtjäna sitt uppehälle i ett yrke och på en plats, där de kunnas tänkas stanna.

Den *manliga* ungdom, varmed nämnden kommer i beröring genom den nya

lagen, utgöres till en del av ynglingar, som fört ett kringflackande levnadssätt och som på grund av bettleri eller uteliggande anmälts till nämnden av polismyndigheten. Här söker nämnden i möjligaste mån att få dem, som äro från landsorten, tillbaka till deras hemorter. Vidare får nämnden befattning med ynglingar, som på grund av föräldrars frånfälle eller sjukdom eller konflikter med anhöriga måst lämna hemmet. Åtskilliga hemlösa ynglingar anträffas också vid de besök, som av ungdomsbyråns personal göras å ungarshotellen. Även i spårvägarnas och järnvägarnas väntsalor påträffas under förnätterna sådana ynglingar. Vidare inkomma anmälningar från Stockholms stadsmission och andra hjälpinstitutioner. Slutligen söka sig icke få direkt till nämnden för att få hjälp till sitt uppehälle, bland dem åtskilliga här avmönstrade unga sjömän från andra orter. För tillfällig placering av dessa ynglingar har nämnden haft att tillgå Stockholms kyrkliga socialråds ovannämnda inackorderingshem, som för sin verksamhet erhållit bidrag av barnavårdsnämnden, varjämte för en del ynglingar större eller mindre del av inackorderingsavgiften utgått i form av fattigvård. eller arbetslöshetshjälp. Många av de ynglingar, som placerats här och som icke kunnat sändas till andra orter, hava sedan de skaffats arbete så småningom kunnat försörja sig själva och under övervakning från nämndens sida flyttat från hemmet.

Nämnda ungdomshem, som har 17 platser, började sin verksamhet i april 1931 och har intill 1935 års utgång mottagit 352 ynglingar, av vilka de ilesta dit hänvisats av nämndens ungdomsbyrå. Sedan den utvidgade barnavårdslagen den 1 januari 1935 trädde i kraft, har hemmet erhållit en väsentligt ökad betydelse. Under sistnämnda år intogos i hemmet 96 ynglingar. Av dessa hade 31 placerats här endast i avvaktan på att deras hemsändande kunde ordnas. Skulle nämnden ej haft denna placeringsmöjlighet, hade nämnden efter den först erhållna kontakten med dessa unga varit nödsakad att i avbidan på undersökning rörande deras förhållanden lämna dem åt sig själva, varvid det är osäkert, om de återkommit; snarare hade det varit troligt, att de fortsatt att söka dra sig fram, i de flesta fall genom bettleri, där de ej råkat på värre avvägar. Det bör framhållas, att beträffande flertalet av dessa unga förutsättningar för ett fullständigt omhändertagande enligt barnavårdslagen i regel icke föreligga. Nämndens hittillsvarande erfarenhet av samarbetet med landsortens ungdomsnämnder angående denna ungdom visar i de flesta fall överensstämmelse i uppfattningen om lämpligheten av att hemsända ifrågavarande ynglingar och beredvillighet från nämndernas sida att i hemorten bringa dem hjälp. Den minskning i ungdomskriminaliteten i Stockholm, som kunnat påvisas under förra året, torde enligt nämndens mening åtminstone i någon mån kunna räknas nämndens ungdomsvårdande verksamhet till godo.

Skulle det emellertid vid uelersökning visa sig, att den unge fört ett så oordentligt liv, att han bör omhändertagas för skyddsuppfostran, måste han kunna förvaras till dess verkställighet av beslutet angående omhändertagande kan äga rum. Visserligen bereder lagen möjligbet att härför anlita polismyndigheten. Nämnden har dock hittills dragit sig för att anlita denna utväg, då den unge i så fall måste insättas i rannsaktionsfängelset. I stället har nämnden kunnat

få den unge tillfälligt placerad i ovannämnda ungdomshem, om han icke berett alltför stora svårigheter i disciplinärt avseende.

Slutligen återstå de fall, där hemmet tagits i anspråk för en längre tids vistelse. Det gäller här närmast sådana i Stockholm hemmahörande ynglingar, som äro utan anförvanter eller som på grund av deras sjukdom eller konflikter med dem behöva tagas om hand, utan att de dock lagligen kunna eller böra bli föremål för skyddsuppfostran enligt barnavårdslagen. Tiden för vistelsen i hemmet bar varit växlande. I några fall har den uppgått till ett halvt år eller längre, under vilken tid vederbörande i regel haft arbete och kunnat bidra till sin försörjning. För flertalet ynglingar har dock vistelsen kunnat inskränkas till ett par månader. I en särskild härvid fogad promemoria (ej tryckt) lämnas närmare uppgifter angående de till denna kategori hörande ynglingar, som under år 1935 varit intagna. å hemmet.

Stockholms kyrkliga socialråd bar nu i en till ungdomsnämnden den 24 januari 1936 inkommen skrivelse (bil. A) framställt förfrågan, huruvida nämnden vore villig att övertaga ifrågavarande verksamhet, som enligt vad allmänt erkänts fyllde ett behov. Rådet har därvid framhållit, att det på grund av ekonomiska skäl vore förenat med svårigheter att hålla verksamheten vid hemmet i gång ävensom att densamma i viss mån inkräktat på rådet närmare liggande uppgifter, som det vore mera maktpåliggande att fullgöra.

Vad härefter angår den *kvinnliga* ungdom, varom nu är fråga, är det — om man undantager de fall, i vilka hemsändning kan ske — lika litet som beträffande ynglingarna ofta icke nog med att anskaffa arbete och ställa vederbörande under övervakning. De i det föregående omnämnda upptagningshemmen — Vita Bandets och Frälsningsarmens — erbjuda visserligen tillfredsställande möjligheter till kortare tids placering i avvaktan på utredning, hemsändning eller skyddshemsvård. Det föreligger emellertid ett starkt behov av ökade resurser till en mera varaktig placering av en kategori kvinnlig ungdom i åldern 16--21 år, som icke enligt gällande lagbestämmelser kan omhändertagas för skyddsuppfostran, men som ändock behöver hjälp och stöd av mera effektivt slag än enbart övervakning. Det gäller här främst flickor, som förete ännu lindriga tendenser till vanart och som på grund av psykopatisk, nervös eller karaktärssvag läggning visa sådana svårigheter att anpassa sig efter samhällslivets krav, att det är att befara, att de lätt komma att glida utför och slutligen hamna i prostitution eller sinnessjukdom, om de i denna ömtåliga ålder lämnas att leva under olämpliga förhållanden. En del av dem sakna uthållighet i arbetet, andra få av minsta anledning våldsamma lynnesutbrott och råka i strid med anhöriga, kamrater och överordnade, åter andra ha benägenhet att dragas ut i ett överdrivet nöjesliv. Följderna bli vanligen allt tätare ombyten av platser, allt starkare olust inför ett ordnat arbete och slutligen allt större svårighet att erhålla dylikt. Även om den sociala missanpassningen i dessa fall mången gång är konstitutionellt betingad, visar dock all erfarenhet, att dessa flickor kunna under lämpliga levnadsförhållanden bli fullt sambällsdugliga. Vad de behöva är ett arbete, som de trivas med och passa för, en fast ledning och en väl tillrättalagd hemmiljö. I de flesta fall antingen saknas eget föräldrahem eller ock är detta icke

i stånd att skapa ovannämnda livsbetingelser, då det är känt, att barn med förut beskrivna läggning oftast ha liknande föräldrar.

De möjligheter, som finnas att placera dessa unga på andra anstalter för huslig utbildning än skyddshem, äro särskilt för de äldre av dem mycket begränsade. Men även om större sådana resurser finnes, skulle de här knappast ge den rätta hjälpen, då de flickor, det här gäller, i regel sakna både lust och läggning för husligt arbete. Härtill kommer, att de av sitt obalanserade temperament eller andra karaktärsegendomligheter uneler denna övergångsålder med dess ofta förstärkta påfrestningar på känslolivet icke representera en önskvärd arbetskraft i privata hem, där de ofta skulle få att göra med mindre barn. Av dessa och andra skäl böra de därför hållas borta från hembiträdesbanan. På andra arbetsområden får man emellertid vanligen räkna med en ganska lång elevtid med en avlöning, på vilken vederbörande icke kan helt försörja sig. Här återstår för närvarande endast att vädja till den privata hjälpverksamheten. De enskilda inackorderingshem, som hittills tagit sig an detta klientel, ha dock ej på långt när den omfattning och de ekonomiska resurser, som erfordras för att motsvara behovet. Ett av dessa hem bar under år 1935 haft ett mindre understöd av barnavårdsnämnden, varjämte i en del fall av fattigvårds- eller arbetslöshetsmedel lämnats bidrag till inackorderingsavgiften.

Det rör sig alltså även här om en förebyggande verksamhet, vilken betydligt utökats genom 1934 års lag och genom de strävanden för en förbättrad psykisk hälsovård bland barn och ungdom, som i allt högre grad kännetecknar barnavårds- och ungdomsnämndsarbetet, ej minst här i Stockholm. Nämnden bifogar en promemoria (ej tryckt), innehållande vissa uppgifter angående sådana flickor, nämndens ungdomsbyrå och rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor haft befattning med under år 1935, vilka synas vara i behov av den omvårdnad, varom här är fråga.

Såsom nämnden i det föregående sökt visa, äro nämndens resurser ytterst begränsade, då det gäller att hjälpa ungdom, som lever under sådana olämpliga förhållanden eller företer sådana defekter i psykiskt avseende, attuppenbar fara är för handen att vederbörande skall komma på sned i livet. Nämnden anser därför, att det föreligger ett behov av anstalter av en ny typ, avsedda för det förebyggande arbetet, företrädesvis bland den äldre ungdom barnavårdsnämnden i egenskap av ungdomsnämnd får befattning med enligt den utvidgade barnavårdslagen. Det nya skulle ligga i de friare former, under vilka arbetet här skulle bedrivas. De unga, som icke kunnat återsändas till sina hemorter, skulle sålunda erhålla bostad och kost samt annan omvårdnad inom anstalten, men hava arbete utom densamma. Genom tillsyn och fostrande inverkan under fritiden skulle anstaltens ledning söka återföra de unga till ordnade levnadsförhållanden och hjälpa dem att vinna behövlig stadga och jämvikt. Ett formligt omhändertagande skulle icke sättas som villkor för intagning. Av stor vikt är att i en så ömtålig verksamhet som denna arbetssättet är smidigt och medger största möjliga frihet att träda hjälpande emellan, även rent ekonomiskt, och detta till och med sedan skyddslingarna lämnat anstalten.

Av det förut anförda framgår tillika, att behovet icke är mindre för den

kvinnliga än för den manliga ungdomens vidkommande. De nya anstalterna anser nämnden böra benämnas *ungdomshem*. Platsantalet i varje hem bör icke vara större än 15-20. Tydligt är, att resultatet av ett dylikt hems verksamhet kommer att i synnerligen hög grad bliva beroende av att ledningen kommer i händerna på en person, som bar tillräcklig erfarenhet av och förståelse för det vanskliga i uppgiften. Ledningens inflytande måste sträcka sig även till den tid, den unge är i arbete eller eljest vistas utom hemmet. Ledaren skall också uppehålla förbindelse med arbetsgivaren, men på ett sådant sätt att den unge ej får känslan av att stå under särskild uppsikt. När den unge anses kunna flytta ut från ungdomshemmet, blir det hemmets ledare, som skall uppehålla förbindelsen med den unge och hans arbetsgivare samt i rätt tid och på rätt sätt ge den unge det handtag, han kan behöva, för att icke återfalla.

I fråga om *kostnaden* för upprättande av sådana ungdomshem, som här varit på tal, synes viss ledning för beräkandet kunna hämtas dels från socialrådets förut omnämnda inackorderingshem, dels från nämndens egna lärlingshem dels ock från vissa särskilt gjorda utredningar. Uppsättningen synes kunna beräknas till omkring 250 kronor per plats och driftkostnaderna till 70-75 kronor i månaden per intagen person, under förutsättning att hemmet ständigt är fullbelagt. Detta skulle för ett hem med 15 platser medföra en kostnad för uppsättning av 3,750 kronor och en driftkostnad av 16,350-17,250 kronor för år. De unga, som hava arbete, böra av sin arbetsförtjänst erlægga en inackorderingsavgift. Vad som därefter kan återstå av avlöningen bör användas till underhåll och nyanskaffning av kläder och skodon eller ock besparas. De för stadens lärlingshem härutinnan gällande bestämmelserna böra därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse. Hur mycket, som på denna väg skulle inflyta, är givetvis omöjligt att med någorlunda säkerhet beräkna. Medelbeloppet av elevavgifter åren 1929-1935 vid stadens lärlingshem för gossar och flickor med 25 respektive 20 platser utgjorde 6,220, respektive 3,060 kronor. Även om förhållandena icke äro fullt jämförbara, borde man för ett hem för manlig ungdom kunna räkna med 5,000 kronor och för ett hem för kvinnlig ungdom med 2,500 kronor. Vidare får man räkna med att de, som vid mottagandet äro arbetslösa, skola i vissa fall kunna, intill dess de erhållit arbete, komma i åtnjutande av något mindre bidrag i form av arbetslöshetshjälp eller fattigvård och därmed bestrida åtminstone en del av avgiften. Beloppet av de på denna väg influtna inackorderingsavgifterna har ansetts kunna upptagas till 3,000, respektive 2,000 kronor.

Tänker man sig då upprättade ett hem för ynglingar och ett hem för flickor kommer på sätt framgår av bilagda promemoria (se bil. B) angående beräknade inkomster och utgifter — att sammanlagt åtgå ett belopp av omkring 35,400 kronor. Dessa siffror avse det första årets verksamhet. Sedan uppsättningskostnaden bortfallit och ersatts med en lägre förnyelsekostnad, böra årsomkostnaderna kunna bli mindre. I fråga om personalbehovet har, såsom promemorian anger, för ynglingarnas hem räknats med en föreståndare, en husmoder och ett biträde och för flickhemmet med en föreståndarinna och en husmoder, samtliga heltjänster. Fastställandet av dessa befattningshavares avlöning liksom av den ersättning, de skola ha att utge för naturaförmåner, torde ankomma på tjänstnämnden.

Då det, såsom förut nämnts, varken enligt barnavårdslagen eller annan för- fattning ålagts kommunen att upprätta anstalter av det slag, varom här varit fråga, men behov av dylika hem, såsom nämnden sökt visa, gör sig starkt gäl- lande, bar det synts nämnden ligga nära till hands att tänka sig en sådan an- vändning av d'Anastasyska fonden, att avkastningen av densamma finge tagas i anspråk för upprättande och drivande av två sådana ungdomshem. Härvid förutsätter nämnden, att något tillskott av skattemedel ej skulle behöva ifråga- komma, utan att verksamheten skulle begränsas inom den ram, den disponibla avkastningen medgäve. För år 1935 utgör räntan å fondens medel enligt in- hämtad uppgift omkring 39,800 kronor. Om man beräknar) att 10 % skallläggas till kapitalet, skulle ett belopp av omkring 35,800 kronor kunna ställas till för- fogande för det avsedda ändamålet, eller alltså ungefär det belopp som, enligt vad ovan sagts, beräknats komma att erfordras under första verksamhetsåret. I den mån avkastningen under följande år överstiger vad som erfordras för hemmens drivande, skulle, om det visar sig behövt, platsantalet vid hemmen kunna något utökas. Nämnden anser, att en dylik användning av fonden står i god överensstämmelse med donators vilja och den ursprungligen angivna planen att hjälpa ungdom, som är i fara att komma på villovägar eller eljest är i behov av stöd till följd av olämpliga miljöförhållanden.

I sådant fall borde — i likhet med vad som tidigare skett i fråga om t. ex. användningen av Fredrik Bareks donationsfond — åt en särskild styrelse, för- slagsvis bestående av fem ledamöter, av vilka en borde utses av stadskollegiet och de övriga av barnavårdsnämnden i egenskap av ungdomsnämnd, uppdragas att bandhava denna verksamhet i överensstämmelse med de riktlinjer, som borde angivas i ett särskilt reglemente. Ett förslag till sådant reglemente bifogas denna skrivelse (se bil. C).

Barnavårdsnämnden vill slutligen föreslå, att ledamöterna av styrelsen för ungdomshemmen måtte få åtnjuta dagtraktamente av stadens medel enligt samma grunder som gälla för ledamöter i stadens nämnder och styrelser.

I tjänsteutlåtande den 13 nästlidne mars har kammarkontoret tillstyrkt barnavårdsnämndens förslag och därvid anfört följande.

Såsom drätselnämnden framhållit i sin skrivelse till stadskollegiet med hem- ställan om föranstaltande av den nu föreliggande utredningen, synes det vara angeläget, att ifrågavarande fond kommer till användning för tillgodoseende av det syfte, till vars främjande donationen blivit gjord. Emot det av barnavårds- nämnden föreslagna sättet för avkastningens användande har kontoret för sin del icke funnit anledning till erinran.

Kontoret vill understryka angelägenheten av att, såsom också barnavårds - nämnden förutsatt, verksamheten begränsas inom den tillgängliga avkastningens ram, så att något tillskott av skattemedel icke skall behöva ifrågakomma. Fon- dens avkastning för år 1935 utgjorde kronor 40,158: 72. Med inräknande härav uppgick kapitalet vid utgången av nämnda år till kronor 933,747:40. Medels- avkastningen av fondens tillgångar utgör således för närvarande cirka 4,5 %, vilken avkastning, även med frånräknande av $\frac{1}{10}$ att läggas till kapitalet, förslår

*Kammar-kontoret
den 13 ma'
.1936.*

att bestrida de beräknade nettokostnaderna för de planerade ungdomshemmen. Det bör emellertid ej förbises, att om nuvarande låga ränteläge kommer att bestå, och tjllgångarna efter hand måste omplaceras till lägre ränta, avkastningen kan komma att nedgå så långt, att den efter nyss nämnd avsättning icke räcker att till fullo bestrida de för hemmen nu beräknade nettokostnaderna.

De utredningen tillhörande beräkningarna över inkomster och utgifter vid de båda ungdomshemmen hava icke givit kontoret anledning till erinran liksom ej heller det framlagda förslaget till reglemente för hemmen.

Kontoret får alltså tillstyrka bifall till barnavårdsnämndens hemställan. I anslutning till vad nämnden härom anfört synes emellertid vara lämpligt, att beslut i förevarande sammanhang jämväl fattas, att av avkastningen årligen $\frac{1}{10}$ skall läggas till kapitalet, för att därigenom större trygghet må vinnas, att det med donationen avsedda ändamålet skall kunna tillgodoses i ungefär samma utsträckning även vid ett sjunkande penningvärde.

Till nästkommande år torde ungdomshemmens inkomster och utgifter under särskild rubrik böra uppföras å barnavårdsnämndens stat.

ämnden den tt · · d · k h d · t tt · h f' · · t tt d d'A t

Drätsel-

Drätselnämnden har härefter i yttrande den 17 nästlidne mars uttalat, a namn en l c e a e nago a l o c o r s l g e n n r a m o a e n n a s a s y s k a f o n d e n a n v ä n d e s f ö r d e t a v b a r n a v å r d s n ä m n d e n f ö r e s l a g n a ä n d a m å l e t . D r ä t s e l n ä m n d e n h a r e m e l l e r t i d s a m t i d i g t f r a m h å l l i t , a t t d e t f ö r e l i g g a n d e f ö r s l a g e t a v h a n d l i n g a r n a a t t d ö m a i c k e , s å s o m n ä m n d e n a v s e t t m e d s i n t i l l s t a d s k o l l e g i e t g j o r d a f r a m s t ä l l n i n g , s y n t e s h a v a f ö r e g å t t s a v n å g o n u t r e d n i n g a n g å e n d e d e o l i k a ä n d a m å l , f ö r v i l k a d o n a t i o n e n j ä r o l i k t t e s t a m e n t e t s b e s t ä m m e l s e r k u n d e t ä n k a s k o m m a t i l l a n v ä n d n i n g e l l e r n å g o t p å e n s å d a n u t r e d n i n g g r u n d a t a v v ä g a n d e a v p å v a d s ä t t d o n a t o r s s y f t e l ä m p l i g a s t s k u l l e k u n n a t i l l g o d o s e s . I ö v r i g t h a r n ä m n d e n i c k e f u n n i t a n l e d n i n g t i l l a n n a t u t t a l a n d e i ä r e n d e t ä n a t t d e t v i d b e s l u t o m f o n d e n s a n v ä n d n i n g b o r d e b e s t ä m m a s , a t t e n t i o n d e l a v d e n å r l i g a a v k a s t n i n g e n s k a l l t i l l ä g g a s f o n d e n s k a p i t a l , i s y f t e a t t v i n n a s t ö r r e t r y g g h e t f ö r a t t d e t a v s e d d a ä n d a m å l e t s k u l l e k u n n a t i l l g o d o s e s ä v e n v i d e t t s j u n k a n d e p e n n i n g v ä r d e .

stads-

kollegiet. av att åtgärder vidtagas för att bereda ökade möjligheter till vård och hjälp åt vilsekommen ungdom och anser de tilltänkta ungdomshemmen väl ägnade att tjäna denna uppgift. Då anordnandet av dylika hem, som icke utgör en kommunen lagligen åliggande skyldighet, synes vara av särskild vikt och betydelse bland de ändamål, för vilka den el'Anastasyska fonden i enlighet med testators syfte och stadsfullmäktiges ursprungliga avsikt kan användas, vill kollegiet tillstyrka det nu framlagda förslaget till disponerande av fondens avkastning. Likasom barnavårdsnämnelen förutsätter kollegiet därvid, att verksamheten vid ungdomshemmen hålles inom den ram fonelens avkastning medgiver, så att tillskott av skattemedel icke behöver ifrågakomma. Såsom drätselnämnelen föreslagit, torde i detta sammanhang beslut jämväl böra fattas, att en tiondel av den årliga avkastningen skall läggas till kapitalet.

stadskollegiet får sålunda hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta,

d els att i huvudsaklig överensstämmelse med barnavårdsnämndens ovan återgivna förslag upprätta två ungdomshem, ett för manlig och ett för kvinnlig ungdom, benämnda ungdomshemmen Giovanni d'Anastasys minne, ävensom antaga vid detta utlåtande fogat förslag till reglemente för ungdomshemmen;

d els att för anskaffande av inventarier och bestridande av driftkostnaderna för dessa ungdomshem under innevarande år bevilja ett speciellt reservationsanslag å 35,800 kronor ur avkastningen av Giovanni d'Anastasys donationsfond;

dels att förklara ledamöterna i styrelsen för ungdomshemmen berättigade att åtnjuta dagtraktamente efter samma grunder, som enligt beslut av stadsfullmäktige den 21 december 1925 gälla för ledamöter i stadens nämnder och styrelser;

dels ock att årligen en tiondel av nämnda donationsfonds avkastning skall läggas till kapitalet.

Stockholm den 16 april 1936.

Å stadskollegiets vägnar:

JOHAN-OLOV JOHANSSON

OscAR LARSSON

Erik Hildebrand

Närvarande vid ärendets behandling:

Herrar ordföranden, förste vice ordföranden, andre vice ordföranden, borgarråden Ewerlöf, Sandberg, Karlsson, Oscar Larsson, Björklund och Yngve Larsson, herrar Wallin, Magnuson, Hernlund, Höglund, Öman, Bergvall och Hjalmar Karlsson.

Bilaga A.

Till Stockholms staels barnavårdsnämnd.

Å Stockholms kyrkliga socialråds vägnar tillåter jag mig härmed att till barnavårdsnämnden framställa en förfrågan, om nämnden är villig att övertaga det av rådet för cirka fem år sedan upprättade hemmet för arbetslös manlig ungdom å Tunnelgatan och där fortsätta bedrivandet av nu pågående verksamhet, som avser att giva bostad och även i någon mån ett hems vård åt behövande arbetslösa eller mot otillräcklig avlöning arbetande ynglingar.

Att hemmet fyller ett behov torde vara allmänt erkänt. Utgifterna ha på grund av förhållanden, som vi i en föregående skrivelse till nämnden vidrört, under senaste året blivit större än vad som beräknats) och det har varit förenat med svårigheter för oss att hålla verksamheten i gång. Denna har även i någon mån velat inkräkta på uppgifter, som ligga socialrådet närmare och som det för oss är mera maktpåliggande att kunna fullgöra. Det vore stor skada, om hemmet skulle behöva nedläggas, och det synes oss, att det skulle få större garanti för sitt fortbestånd och arbetet därför kunna bedrivas med större trygghet, om nämnden vore villig att övertaga hemmet.

Stockholm den 23 januari 1936.

För Stockholms kyrkliga socialråd.

J. Lindskog
Ordförande.

Bilaga B.

P. M.

*angående inkomster och utgifter för hå ungdomshem
undeT första verksamhetsålet.*

A. Hem jö?" ynglingaT.

Inkomster.

Ynglingarnas inackorderingsavgifter	kr. 8,000
Ersättning för vissa befattningshavare tillkommande naturaförmåner »	4,000
Summa inkomster	kr. 12,000

A vlöningar:

Utgifter.

Föreståndare	kr. 4,500
Husmoder	1,860
Biträde	1,440
Rörligt lönetillägg	1,400
Hyra	9,000
Inventarier	4,000
Bränsle och lyse	1,000
Renhållning och tvätt	900
Kosthåll	5,000
Läkarvård	200
Kostnader av flera slag	700
Summa utgifter	kr. 30,000

*B. Hem följande unga flickor r.**Inkomster.*

Flickornas inackorderingsavgifter	kr.	4,500
Ersättning för vissa befattningshavare tillkommande naturaförmåner »		2,600
Summa inkomster	kr.	7,100

A vlöningar:

Utgifter.

Föreståndarinna	kr.	3,600
Husmoder		1,860
Rörligt lönetillägg		1,000
Hyra		8,000
Inventarier		4,000
Bränsle och lyse		1,000
Renhållning och tvätt		300
Kosthåll		4,000
Läkarvård		200
Kostnader av flera slag		540
Summa utgifter	kr.	24,500
Summa utgifter för A och B	kr.	54,500
inkomster »		19,100
Överskjutande utgifter	kr.	35,400

*Bilaga C.**Förslag till*

Reglemente för mgdornshemmen Giovanni d'Anastasy's mznne.

§ 1.

Dessa ungdomshem äro grundade å en av framlidne svenske och norske general-konsuln i Alexandria Gio-ranni d'Anastasy genom testamente den 26 juni 1858 till Stockholms stad gjord donation till milda stiftelser eller allmänna välgörenhetsinrättningar.

§ 2.

Ungelomshemmens ändamål är att bereda vård och uppfostran åt ynglingar och flickor i åldern 16-21 år, vilka, i saknad av tillfredsställande hemförbållanelen eller medel till sitt uppehälle, äro i behov av omhändertagande intill dess det kunnat ordnas för dem på annat lämpligt sätt. Under den tid, de vistas i ungdomshemmet, skola de genom arbete bidra till sin försörjning.

Kommer den unge sedan han lämnat ungdomshemmet i behov av hjälp, må sådan kunna i lämplig form tilldelas honom för kortare tid.

§ 3.

Ungdomshemmen stå under gemensam ledning av en styrelse, bestående av fem ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet och de övriga av Stockholms stads ungdomsnämnd.

Suppleanter till samma antal tillsätts i enahanda ordning.

Av de utav ungdomsnämnden utsedda ledamöterna och suppleanterna skall minst en ledamot och en suppleant vara kvinna.

Ledamöter och suppleanter utses för två år räknat från och med den 1 januari.

Ordningen, i vilken de av ungdomsnämnden valda suppleanterna skola kallas till tjänstgöring, i den mån det erfordras till följd av hinder för ledamot eller vid uppkommen ledighet, som ej kunnat fyllas, skall bestämmas vid tjänstgöringens början, i första rummet efter suppleanternas tjänstetid i styrelsen men vid lika tjänstetid efter levnadsår; dock att genom enhälligt beslut av styrelsen må kunna bestämmas, att viss ledamot skall vid förfall i första rummet ersättas av viss suppleant. Suppleant vare obetaget att även eljest närvara vid styrelsens sammanträden.

styrelsen åligger

§ 4.

att hålla uppsikt och vård om hemmen, deras lokaler och övriga tillhörigheter, enlighet med detta reglemente och den fastställda staten ombesörja hemmens angelägenheter samt i övrigt vidtaga åtgärder till främjande av deras ändamål och upprätthållande av ordning, renlighet och sedlighet inom desamma;

att antaga och entlediga föreståndare och övrig personal, utfärda instruktioner för personalen, övervaka att personalen fullgör sina åligganden samt pröva dess åtgöranden, då sådana hos styrelsen överklagas;

att varje år inom den tid, ungdomsnämnden bestämmer, till nämnden inkomma med förslag till inkomst- och utgiftsstat för nästföljande år; samt

att avgiva de utlåtanden och redogörelser, som infordras av ungdomsnämnden, ävensom tillse, att de särskilda föreskrifter, som kunna varda av nämnden meddelade i avseende å hemmens verksamhet och förvaltning, noggrant iakttagas.

§ 5.

Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig vice ordförande.

Äro både ordföranden och vice ordföranden hindrade att bevista styrelsens sammanträde, utses ordförande för tillfället.

§ 6.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden, när han så finner nödigt eller minst två ledamöter med uppgift om anledningen därom skriftligen göra framställning.

Förhinder att bevista sammanträde skall i god tid meddelas ordföranden, som till tjänstgöring inkallar vederbörande suppleant.

Ärende må till avgörande företagas, såvida ledamöter eller suppleanter för dem äro tillstädes till minst det antal, som närmast överstiger hälften.

Vid val inom styrelsen och tillsättande av tjänstebefattning sker omröstning, där så den äskas, med slutna sedlar; och skilje lotten mellan dem, som erhållit lika röstetal. I övriga frågor verkställs öppen omröstning, och bliver den mening gällande, varom de flesta förena sig. Falla rösterna å båda sidor lika, gälle den mening, ordföranden biträtt.

§ 7.

styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot för varje hem. Denne har att övervaka verksamheten, att efter samråd med hemmets föreståndare besluta om intagning och utskrivning av yngling eller flicka samt att i övrigt med styrelsens rätt och befogenhet handlägga de ärenden, som fordra skyndsamt behandling och icke äro av den vikt, att de böra hänskjutas till styrelsens prövning. Av verkställande ledamoten fattat beslut skall anmälas vid styrelsens nästa sammanträde.

§ 8.

Ej må någon deltaga i handläggning av ärende, där han till den saken rör står i skyldskap eller svågerlag, som i rättegångsbalken om jäv emot domare sägs, eller är hans uppenbare ovän, eller där han i ärendet äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot ungdomshemmens, eller eljest kan vänta synnerlig nytta eller skada av beslutet.

§ 9.

Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll, som vid näst därpå följande sammanträde justeras, såvida ej åt ordföranden uppdragits att ensam eller jämte annan ledamot dessförinnan verkställa justeringen.

Protokollet skall innehålla anteckning om de tillstådesvarande, de ärenden, som till handläggning förekomma, samt besluten. Önskar någon att skälen för hans särskilda mening skola åtfölja protokollet, bör han senast vid protokollets justering avlämna sin mening, skriftligen avfattad, för att detsamma bifogas.

§ 10.

Från styrelsen utgående expeditioner skola, försedda med vederbörlig konnotation, å styrelsens vägnar undertecknas av ordföranden. Expedition av beslut, fattat av styrelsens verkställande ledamot, undertecknas av denne.

Protokollet jämte utdrag därav undertecknas av protokollsföraren.

§ 11.

De för stadens lärlingshem gällande bestämmelserna skola tillämpliga delar lända till efterrättelse.

§ 12.

Beslut om intagning ungdomshem gäller för en tid av sex månader) men må efter omprövning förnyas, varje gång för högst lika lång tid, dock ej utöver 21 års ålder. Yngling eller flicka, som visar dåligt uppförande och ej låter rätta sig av erhållen varning, må utskrivas från hemmet, dock icke förrän vederbörande myndighet beretts tillfälle att fatta beslut om huru med honom eller henne skall förfaras.

§ 13.

Ifråga om styrelsens medelsförvaltning skola reglementet för Stockholms stads kassa- och räkenskapsväsen samt övriga i behörig ordning utfärdade föreskrifter i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

§ 14.

styrelsens räkenskaper skola, avslutade för kalenderår, tillika med de hos styrelsen förda protokoll samt en särskild redogörelse för styrelsens förvaltning senast den ■ därpå följande mars överlämnas till ungdomsnämnden för att i samband med revisionen av nämndens räkenskaper och förvaltning undergå granskning.

Övergångsbestämmelse.

Val av ledamöter och suppleanter i styrelsen sker första gången för tiden till och med den 31 december 1937; dock att två av de utav ungdomsnämnden utsedda ledamöterna och suppleanterna skola efter lottning inför styrelsen utträda vid slutet av år 1936.